

## En byfånes tacktal

Först vill jag tacka Finlands byfåneklän för denna fantastiska utmärkelse! Under några år har jag föreläst i Österbotten och tydligen uppfattats som en byfåne från Sverige och det är helt OK så länge jag kan fakturera redovisningen av min enkla verklighetsuppfattning.



I Finland har man utsett byfånar sedan 1991 och i vintras tog den finska byfåneklanen kontakt med mig och undrade om jag ville hjälpa till med att lansera traditionen i Sverige och självklart ville jag det! Men det var faktiskt inte helt enkelt att hitta ett offentligt evenemang som ville förknippas med ordet "byfåne", begreppet har ju en mer negativ klang här än i Finland där det är en eldsjäl som bidrar till samhällsutvecklingen. Efter ett tag fick jag emellertid kontakt med den härlige entreprenören Jacob Lund som välkomnade oss på Företagssalongen. All heder åt Jacob!

Det finns säkert de som anser att detta är ett löjligt jippo, men det är precis tvärtom - samhällsutvecklingen behöver eldbesjälade stölar och byfånar så att vi inte fastnar i gamla rutiner och system! I vårt jantelaglydiga Landet Lagom behöver de annorlunda och rakryggade människorna lyftas fram, de flesta svenskar strävar ju efter att vara normala - det vill säga att passa in i mönstret - i stället för att vara naturliga. Eller, som jag brukar säga: "Var dej själv, det finns redan så många andra!"

Och nu har jag alltså fått papper på att jag är naturlig och inte normal.

Det är alltså inte naturligt att vara naturlig, men om det faktiskt vore det normala tillståndet så skulle de som försökte efterlikna andra betraktas som byfåniga.

Jag vill nämna att jag faktiskt en gång i tiden hade byfåneriet som jobb. 1975 blev Gunnar Wessman högste chef för Uddeholmsbolaget - då en koncern med 18 000 anställda - och han trodde att han skulle vara VD, men hej vad han bedrog sig! Sedan 1668 hade Uddeholm haft en brukspatron som chef. Deras kroppar hade visserligen bytts ut under de 300 åren, men ledningsfilosofin var densamma. Wessman försökte ändra på det och göra Uddeholm till ett modernt företag och han lyckades till slut, men Gud vad han motarbetades av alla dessa chefer i grön lodenrock och svarta portföljer! En av de åtgärder han tog till för att luckra upp bruksmentaliteten var att han utnämnde mig och en till på utbildningsavdelningen till "organisatoriska hovnarrar" och det skrevs in i våra befattningsbeskrivningar att vi skulle använda minst fem procent av arbetstiden till att offentligt skoja med de högsta cheferna i Uddeholmsbolaget. Humor är ett utmärkt vapen mot dem som ingen har!

Sedan dess har jag medvetet kämpat för att bli betraktad som Värmlands byfåne, en stolle som utmanar och ställer till med utveckling i olika sammanhang. Och jag tycker att jag har lyckats för numera kan jag säga i stort sett vad som helst utan att få en käftsmäll, folk skrattar åt mig och i bästa fall går de hem och funderar över om det ligger något i vad den där lustige Bengt säger. Det känns gott att inte ha någon prestige att försvara!

Jag har alltså varit anställd som byfåne i en stor koncern, lyckats bli en värmländsk stolle och nu har jag korats till Sveriges första nationella byfåne. Stort tack, mina finska vänner, jag är mycket stolt över denna utmärkelse!

